

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมและรายมาตรฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมและรายมาตรฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 2,610 คน จาก 215 โรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ดังนี้
 - 1.1 ขนาดเล็ก 71 โรงเรียน จำแนกเป็น
 - 1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 71 คน
 - 1.1.2 ครูผู้สอน จำนวน 398 คน
 - รวม 469 คน

1.2 ขนาดกลาง 121 โรงเรียน จำแนกเป็น		
1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	121 คน
1.2.2 ครูผู้สอน	จำนวน	1,700 คน
	รวม	1,821 คน
1.3 ขนาดใหญ่ 6 โรงเรียน จำแนกเป็น		-
1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	6 คน
1.3.2 ครูผู้สอน	จำนวน	302 คน
	รวม	308 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ ได้มาจากการเลือกกลุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 335 คน ดังนี้

2.1 เลือกสุ่มโดยเปิดตารางเครจซี่และเมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จากประชากรทั้งหมด จำนวนทั้งสิ้น 335 คน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาได้เลือกสุ่มแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดร้อยละ 15 แยกตามขนาดโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างมาจากประชากรทั้งหมด แยกตามขนาดโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง ขนาดเล็ก จำนวน 10 คน ขนาดกลาง จำนวน 18 คน และขนาดใหญ่ จำนวน 1 คน รวม 29 คน

2.3 ครูผู้สอนได้เลือกสุ่มแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดร้อยละ 15 แยกตามขนาดโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างมาจากประชากรทั้งหมด แยกตามขนาดโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก จำนวน 59 คน ขนาดกลาง จำนวน 202 คน และขนาดใหญ่ จำนวน 45 คน รวม 306 คน

2.4 เลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sample Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 2 จำนวน 60 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 335 ฉบับ และได้รับคืนจำนวน 335 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ทั้ง 335 ฉบับ จึงมาตรวจสอบให้คะแนนและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ เพื่อแปลผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายมาตรฐาน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมและรายมาตรฐาน จำแนกตามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและตามขนาดโรงเรียน โดยใช้สถิติ t - test และ F - test ใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สรุปผลการวิจัย

ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.1 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.66 ครูผู้สอน จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 91.34
 - 1.2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.98 ครูผู้สอน จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 17.61 โรงเรียนขนาดกลาง ผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.37 ครูผู้สอน จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 60.36 โรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 ครูผู้สอน จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.43
2. ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่าอยู่ในระดับมาก 11 มาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มาตรฐานที่ 9 การร่วมมือ

กับชุมชนและหน่วยอื่นอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.04$) มาตรฐานที่ 11 การเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ ($\bar{X} = 3.97$) และมาตรฐานที่ 8 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 3.96$) อยู่ในระดับปานกลาง 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 5 การพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารงานจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ ($\bar{X} = 3.35$)

2.1 จำแนกตามสถานภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มาตรฐานที่ 11 การเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ ($\bar{X} = 4.17$) มาตรฐานที่ 9 การร่วมมือกับชุมชนและหน่วยอื่นอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.10$) และมาตรฐานที่ 8 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 4.03$)

ครูผู้สอน พบว่าระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมาก 10 มาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มาตรฐานที่ 9 การร่วมมือกับชุมชนและหน่วยอื่นอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.08$) มาตรฐานที่ 8 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 3.98$) และมาตรฐานที่ 11 การเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ ($\bar{X} = 3.94$) อยู่ในระดับปานกลาง 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 2 การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียนและชุมชน ($\bar{X} = 3.50$) และมาตรฐานที่ 5 การพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารงานจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ ($\bar{X} = 3.24$)

2.2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดเล็ก พบว่า ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมาก 10 มาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มาตรฐานที่ 9 การร่วมมือกับชุมชนและหน่วยอื่นอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.94$) มาตรฐานการที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 3.89$) และมาตรฐานที่ 11 การเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ ($\bar{X} = 3.86$) อยู่ในระดับปานกลาง 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 2 การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียนและชุมชน ($\bar{X} = 3.42$)

และมาตรฐานที่ 5 การพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารงานจนเกิดผลงงานที่มีคุณภาพสูงขึ้น เป็นลำดับ ($\bar{X} = 3.12$)

ขนาดกลาง พบว่าระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมาก 11 มาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มาตรฐานที่ 9 การร่วมมือกับชุมชนและหน่วยอื่นอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.09$) มาตรฐานที่ 11 การเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ ($\bar{X} = 3.98$) และมาตรฐานการที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 3.95$) อยู่ในระดับปานกลาง 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 5 การพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารงานจนเกิดผลงงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ ($\bar{X} = 3.12$)

ขนาดใหญ่ พบว่าระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มาตรฐานที่ 9 การร่วมมือกับชุมชนและหน่วยอื่นอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.10$) มาตรฐานที่ 11 การเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ ($\bar{X} = 4.08$) และมาตรฐานการที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 4.00$)

2.3 จำแนกตามมาตรฐาน

มาตรฐานที่ 1 ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนา วิชาชีพการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 3 เป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพการบริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.98$) ข้อ 2 มีบทบาทในการพัฒนาวิชาชีพการบริหาร ($\bar{X} = 3.88$) และข้อ 1 แสวงหาความรู้เกี่ยวกับ วิชาชีพการบริหารสถานศึกษาอยู่ ($\bar{X} = 3.86$)

มาตรฐานที่ 2 ด้านการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะ เกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียนและชุมชน ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 1 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมโดยคำนึงถึงผลที่จะ เกิดขึ้นกับครู ผู้เรียน และชุมชนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.91$) ข้อ 3 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมทุกด้านในหน้าที่ผู้บริหารการศึกษาทั้งด้านการเรียนการสอน

กิจกรรมเสริม ตลอดจนด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.67$) และข้อ 4 เลือปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของครู ผู้เรียนและชุมชนทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.58$)

มาตรฐานที่ 3 ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มตามศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 3 พัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถพัฒนาตนเอง ได้เต็มขีดความสามารถของแต่ละคน ($\bar{X} = 3.98$) ข้อ 2 แก้ไขข้อบกพร่องของผู้ร่วมงานและส่งเสริมพัฒนาความสามารถให้สูงขึ้นอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.86$) และข้อ 1 รู้จุดเด่นจุดด้อยของผู้ร่วมงานและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 3.81$)

มาตรฐานที่ 4 ด้านการพัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 5 กำหนดเป้าหมายและวิธีการที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจนสอดคล้องกับภาวะงาน ($\bar{X} = 3.93$) ข้อ 4 มีแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของหน่วยงานและชุมชน ($\bar{X} = 3.86$) และข้อ 2 จัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของหน่วยงานและชุมชน ($\bar{X} = 3.83$)

มาตรฐานที่ 5 ด้านการพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารงานจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ คือ ข้อ 1 เลือถือ เครื่องมือ เทคนิค วิธีการต่าง ๆ ที่มีคุณภาพมาใช้ในการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม ความทันสมัย และมีคุณภาพและข้อ 3 คิดค้นผลิตสื่อ เครื่องมือ เทคนิควิธีการบริหาร การศึกษา โดยมีผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการคิดค้น ผลิตสื่อ เครื่องมือเทคนิควิธีการและตัดสินใจใช้ในการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.12$ เท่ากัน) และข้อ 2 ใช้และพัฒนาสื่อ เครื่องมือเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่มีคุณภาพอย่างหลากหลายและผู้ร่วมงานมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.01$) อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อ 5 ร่วมกันเผยแพร่การใช้นวัตกรรมการบริหารที่ได้ผลแล้วด้วยความภาคภูมิใจ ($\bar{X} = 3.88$) ข้อ 4 ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการคิดค้น ผลิตสื่อ เครื่องมือเทคนิควิธีการและตัดสินใจใช้ในการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.62$)

มาตรฐานที่ 6 ด้านปฏิบัติงานขององค์กร โดยเน้นผลถาวรของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 5 มีการปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดไว้จริง โดยผู้ปฏิบัติงานดำเนินการเอง ตรวจสอบประเมิน ระหว่างการปฏิบัติงานด้วยตนเอง และปรับปรุงได้เอง ($\bar{X} = 3.77$) ข้อ 1 มีการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้จริงการดำเนินกิจกรรมโดยการใช้สื่อเครื่องมือเทคนิควิธีการปัจจัยในการบริหารและระยะเวลาการปฏิบัติตรงตามแผนที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 3.72$) และข้อ 4 ผู้บริหารร่วมกับผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบผลระหว่างการปฏิบัติและแก้ไขการปฏิบัติร่วมกัน ($\bar{X} = 3.70$)

มาตรฐานที่ 7 ด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 4 ข้อมูลสาระที่ผู้รับบริการได้รับประโยชน์ในลักษณะต่าง ๆ ตามขอบข่ายของงานที่ได้ปฏิบัติเกิดผลจริง ($\bar{X} = 3.90$) ข้อ 3 มีเป้าหมายระดับคุณภาพของผลผลิตที่เปรียบเทียบให้เห็นการพัฒนาที่สูงกว่าเดิมที่เป็นความสำเร็จน่าชื่นชมภูมิใจ ($\bar{X} = 3.89$) และข้อ 2 รายงานผลที่เกิดจากการร่วมปฏิบัติจริงมีรายละเอียดที่ลึกซึ้ง แสดงถึงความสำเร็จของงานที่ชื่นชมภูมิใจ ($\bar{X} = 3.82$)

มาตรฐานที่ 8 ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 2 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างสม่ำเสมอให้คำแนะนํา และแก้ไขข้อบกพร่องในลักษณะสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.06$) ข้อ 1 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านต่างๆ อย่างสม่ำเสมอและข้อ 5 ผู้ร่วมงานเลือกปฏิบัติและปฏิบัติตามพฤติกรรม ที่เป็นแบบอย่างที่ดีอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.02$ เท่ากัน)

มาตรฐานที่ 9 ด้านการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 4 การเปิดโอกาสให้ชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอความต้องการในการพัฒนาและตอบสนองความต้องการของชุมชน ($\bar{X} = 4.13$) ข้อ 3 เป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนและร่วมมือกับหน่วยงานอื่น พัฒนาการศึกษากลับมาเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.11$) และข้อ 2 อาสาเข้าร่วมปฏิบัติงานในชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามความสามารถและความถนัด ($\bar{X} = 4.02$)

มาตรฐานที่ 10 ด้านการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 4 นำข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศใช้ในการพัฒนาอย่างเป็นระบบทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มีความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและการยอมรับของผู้รับบริการ ($\bar{X} = 3.88$) ข้อ 2 สามารถรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นมาจัดเก็บอย่างเป็นระบบและนำมาใช้ในการพัฒนางานและผู้ร่วมงานได้ ($\bar{X} = 3.76$) และข้อ 5 มีระบบข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศที่ทันสมัยและไวต่อการให้บริการ ($\bar{X} = 3.72$)

มาตรฐานที่ 11 ด้านการเป็นผู้นำและสร้างผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 3 ร่วมสร้างแนวทางหรือวัฒนธรรมการทำงานที่ดีขององค์กรจัดระบบหรือแนวทางให้บุคลากรในองค์กรได้ร่วมกันทำงานอย่างมีความสุข ($\bar{X} = 3.99$) ข้อ 2 ปฏิบัติงานเป็นแบบอย่าง ส่งเสริมการทำงานร่วมกันและร่วมพัฒนาเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 3.98$) และข้อ 4 จัดระบบหรือแนวทางในการให้รางวัลแก่ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์เพื่อพัฒนา องค์กรไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง ($\bar{X} = 3.95$)

มาตรฐานที่ 12 ด้านการสร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 3 ดำเนินกิจกรรมขององค์กรได้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตจัดเตรียมงานด้านอื่น ได้สัมพันธ์ต่อเนื่องและส่งเสริมงานปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.87$) ข้อ 1 ตระหนักในปัญหาและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรอบด้านมีข้อมูล สารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน เกี่ยวกับทรัพยากรบุคคลและสถานะสิ่งแวดล้อมทั้งในและนอก ($\bar{X} = 3.86$) และข้อ 5 ริเริ่มดำเนินงานหรือกิจกรรมใหม่ที่ส่งผลต่อเป้าหมายได้มากกว่าเดิมและสูงขึ้นในอนาคต ($\bar{X} = 3.73$)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ดังนี้

3.1 จำแนกตามผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

กัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 2 การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียนและชุมชน กับมาตรฐานที่ 5 การพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารงานจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นไปเป็นลำดับ ผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนมาตรฐานอื่นไม่แตกต่าง

3.2 จำแนกตามขนาด โรงเรียน พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายมาตรฐานไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 2 การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียนและชุมชน กับมาตรฐานที่ 5 การพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารงานจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นไปเป็นลำดับ และมาตรฐานที่ 7 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนมาตรฐานอื่นไม่แตกต่าง

4. การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ระหว่าง ขนาดโรงเรียน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe) ดังนี้

4.1 การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานที่ 2 การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียนและชุมชน โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานที่ 5 การพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารงานจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นไปเป็นลำดับ โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ไม่แตกต่าง

4.3 การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานที่ 7 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับ โรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่ควรแก่การนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนเอง ที่จะบริหารสถานศึกษาที่รับผิดชอบให้เป็นไปพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) พ.ศ.2545 และยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนครูผู้สอนก็ปฏิบัติหน้าที่ อย่างเต็มความสามารถที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ส่งผลต่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ประสบความสำเร็จ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มาตรฐานที่ 9 การร่วมมือกับชุมชนและหน่วยอื่นอย่างสร้างสรรค์ รองลงมาคือมาตรฐานที่ 11 การเป็นผู้นำและสร้างผู้นำและมาตรฐานที่ 8 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของสัมฤทธิ์ สุทธิเกียรติ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า เกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ อย่างสร้างสรรค์

1.1 ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ได้ให้ความสำคัญตามบทบาทหน้าที่และภารกิจที่ได้รับมอบหมายนี้ นอกจากจะช่วยให้การบริหารงานของโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่ชัดเจนแล้ว จากการบริหารและการทำงานอย่างมีระบบของผู้บริหาร และครูผู้สอน ก็จะทำให้เกิดผลงานที่เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องและชัดเจน เป็นการพัฒนาทั้งงาน ทั้งองค์การ และพัฒนาตนเอง ไปพร้อม ๆ กัน ขวัญกำลังใจก็จะเกิดขึ้นกับบุคลากรทุกคน คือการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพีระ บุญศิริธรรมชัย (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์

เขต 1 มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาติ สุขใส (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอน โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า ครูผู้สอนโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 11 มาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ความร่วมมือกับผู้อื่น ในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

1.2 ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาได้ยึดหลักการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ครูผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุเทพ กองมณี (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย พบว่าครู-อาจารย์ โดยส่วนรวมและจำแนกตามขนาดโรงเรียน มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดหนองคาย ทั้งโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานและรายชื่อตามสถานภาพในมาตรฐานด้านการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่า การตัดสินใจในการปฏิบัติกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนและพัฒนาผู้เรียนนั้นส่วนมากผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ตัดสินใจ ครูผู้สอนปฏิบัติตามและจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2540 : 73-74) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารทางการศึกษาที่จะต้องเป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับงานของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษาได้กำหนดว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 3 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมทุกด้านในหน้าที่ผู้บริหารการศึกษาทั้งด้านการเรียนการสอน กิจกรรมเสริม ตลอดจนด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่า

การเลือกปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นบทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะจัดกิจกรรมอย่าง หลากหลายเพื่อยกระดับคุณภาพของโรงเรียนส่วนผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ตัดสินใจใน ระดับนโยบาย สอดคล้องกับมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช (2540 : 35) ได้ชี้ให้เห็นหน้าที่ สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่หลักกระตุ้นและชี้นำในการพัฒนาเป้าหมายต่าง ๆ เพื่อช่วยให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาและข้อ 4 เลือกปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนา คุณภาพของครู ผู้เรียนและชุมชนทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมและ งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่า ผู้สอนมีหน้าที่จัด กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับสมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2542 : 183-188) กล่าวว่า การปรับปรุงคุณภาพของผู้เรียนด้วยการให้บุคลากรทุกระดับและ ทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงที่จะจัดการ ให้ประสบความสำเร็จสูงสุด ครูควร ปรับปรุงกำหนดมาตรฐาน กำหนดขั้นตอนการทำงานร่วมกับคู่มือการปฏิบัติงานให้ทันสมัย อยู่เสมอ และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ขอมรับและแสวงหาวิธีการจัดการเรียน การสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

มาตรฐานด้านการพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารงานจนเกิดผลงานที่มี คุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่า นวัตกรรม การบริหารเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารในการนำไปสู่ผลงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ สูงขึ้นเป็นอันดับ ผู้บริหารมืออาชีพจึงต้องมีความรู้ในการบริหารแนวใหม่ ๆ เลือกและปรับปรุง ใช้นวัตกรรมได้หลากหลาย ตรงกับสภาพการณ์ เงื่อนไข ข้อจำกัดของผลงานและองค์กร จนนำไปสู่ผลได้จริง เพื่อให้องค์กรก้าวหน้าพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง ผู้ร่วมงานทุกคนได้ใช้ศักยภาพ ของตนเองเต็มที่ มีความภาคภูมิใจในผลงานร่วมกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 เลือกสื่อ เครื่องมือ เทคนิค วิธีการต่าง ๆ ที่มีคุณภาพมาใช้ในการบริหารงาน ได้อย่างเหมาะสม ความทันสมัย และมีคุณภาพ ข้อ 3 คิดค้นผลิตสื่อ เครื่องมือ เทคนิควิธีการบริหาร การศึกษา โดยมีผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการคิดค้น ผลิตสื่อ เครื่องมือเทคนิควิธีการและตัดสินใจใช้ใน การบริหารงาน ได้อย่างเหมาะสม และข้อ 2 ใช้และพัฒนาสื่อ เครื่องมือเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่มีคุณภาพอย่างหลากหลายและผู้ร่วมงานมีส่วนร่วม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่า การเลือก สื่อ การคิดค้น ผลิตสื่อ การใช้และพัฒนาสื่อ ครูผู้สอนเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องหาแนวทางที่จะส่งเสริมสนับสนุน เลือก คิดค้น ผลิตสื่อให้มี คุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 (ฉบับแก้ไข

เพิ่มเติม) พ.ศ.2545 สอดคล้องกับเรียงชัย จงพิพัฒนสุข (2546 : 84) กล่าวว่า การส่งเสริมและพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ ผู้บริหารมืออาชีพนั้นจะต้องมีมาตรฐานที่มีคุณภาพ จรรยาบรรณของวิชาชีพเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ครูจำเป็นต้องอย่างยิ่งต้องใช้กลวิธีในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมประสบการณ์ให้ตนเองอยู่เสมอ

เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานและรายข้อตามขนาดโรงเรียนในด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพแตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ในมาตรฐานที่ 2 การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียนและชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่า การบริหาร โรงเรียนทั้ง 3 ขนาดตามบริบทของผู้บริหารนั้นเหมือนกัน แต่ในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางในการตัดสินใจในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ครูผู้สอนและผู้บริหาร ได้มีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำร่วมวางแผน ซึ่งต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งมีบุคลากรจำนวนมากในการตัดสินใจของผู้บริหารจะอยู่ในรูปของคณะกรรมการ หัวหน้าฝ่าย รองผู้อำนวยการ สอดคล้องกับสมพงษ์ โสภณ (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดหนองคาย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครู-อาจารย์ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กมีระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยส่วนรวมและรายด้านทั้ง 7 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยครู-อาจารย์ในโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าครู-อาจารย์ในโรงเรียนขนาดกลางและมากกว่าครู-อาจารย์ในโรงเรียนขนาดใหญ่และไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับขนาดโรงเรียนต่อปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรม โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับครู ผู้เรียนและชุมชนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนนอกสถานศึกษาและข้อ 4 เลือกปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของครู ผู้เรียนและชุมชนทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของ โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพแตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่า การบริหารจัดการ การตัดสินใจในการปฏิบัติ การเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางนั้น ผู้บริหารได้มีส่วนร่วม ในการวางแผนการดำเนินการให้กิจกรรมที่จัดขึ้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จึง

แตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีคณะทำงาน คณะกรรมการดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วย ครูผู้สอนในหมวดวิชา รองหัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าหมวดวิชา รองผู้อำนวยการฝ่ายต่าง ๆ ส่วนผู้บริหารมีหน้าที่ให้นโยบายและ ติดตามผลการดำเนินงานเท่านั้น สอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตร โรจน์ (2540 : 73-74) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้นำทางการศึกษา มีบทบาทเป็นผู้ กำหนดทิศทาง การเป็นผู้กำหนดนโยบายแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อให้ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 5 การพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารงานจนเกิดผลงานที่มี คุณภาพสูงขึ้นไปเป็นลำดับ อยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่า การพัฒนาและใช้นวัตกรรม การบริหารให้เกิดคุณภาพ โรงเรียนขนาดใหญ่ย่อมมีความพร้อม งบประมาณ มากกว่า โรงเรียนขนาด กลางและขนาดเล็ก ซึ่งมีบุคลากรน้อย งบประมาณน้อย ที่จะนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาบริหาร จัดการให้มีคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับสัมฤทธิ์ สุเพ็ญศิลป์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะ ตามเกณฑ์มาตรฐาน ผู้บริหารการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่ามาตรฐานที่มีค่าต่ำสุด 2 อันดับสุดท้ายคือ มาตรฐานที่ 5 พัฒนาและใช้ นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นไปเป็นลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อ 1 เลือกลือ เครื่องมือ เทคนิค วิธีการต่าง ๆ ที่มีคุณภาพมาใช้ในการบริหารงาน ได้ อย่างเหมาะสม ความทันสมัย และมีคุณภาพ ข้อ 2 ใช้และพัฒนาสื่อ เครื่องมือเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่มีคุณภาพอย่างหลากหลายและผู้ร่วมงานมีส่วนร่วม และข้อ 3 คิดค้นผลิตสื่อ เครื่องมือ เทคนิค วิธีการบริหาร การศึกษาโดยมีผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมใน การคิดค้น ผลิตสื่อ เครื่องมือเทคนิควิธี การและตัดสินใจใช้ในการบริหารงาน ได้อย่างเหมาะสม ของ โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพแตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่า การเลือก การพัฒนา การผลิตสื่อ เพื่อจัดการเรียนการสอนนั้น โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ได้ดำเนินการในข้อจำกัดหลายรูปแบบเป็นต้นว่า งบประมาณ บุคลากรที่มีน้อย ดังนั้น สื่อที่ใช้จึงจัดทำขึ้นไม่หลากหลายเหมือนกับโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีความพร้อม ซึ่งสอดคล้อง กับสัมฤทธิ์ สุเพ็ญศิลป์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐาน ผู้บริหาร การศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่ามาตรฐานที่มี ค่าต่ำสุด 2 อันดับสุดท้ายคือ มาตรฐานที่ 5 พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงาน ที่มีคุณภาพสูงขึ้นไปเป็นลำดับ

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามผู้บริหาร

สถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เป็น เพราะ ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ได้กำหนดทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษาเป็น ผู้ จุดหมายเดียวกันมีการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนา ของบุคลากร ผู้เรียนและชุมชน การบริหารงานจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้น การพัฒนา องค์กรให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ผู้บริหารจำเป็นต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถปรับงานให้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้สอดคล้องสมดุลและ เสริมสร้างซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของบรรเจิด อาจแก้ว (2542 : บทคัดย่อ) ได้ ศึกษาวิจัย การศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย พบว่า ครูมัธยมศึกษา มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครู ของคุรุสภา พ.ศ. 2537 อยู่ในระดับ มาก โดยเฉพาะการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ นักเรียน การให้ความร่วมมือกับสถานศึกษากับชุมชน

ส่วนจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้าน การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตาม สมมุติฐานที่ตั้งไว้ เป็นเพราะว่า สถานศึกษาทุกแห่งพัฒนาตนเองและยกระดับให้ได้มาตรฐาน การประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินจากองค์กรภายนอกทุก 5 ปี ดังนั้น สถานศึกษาทุกขนาดจำเป็นต้องพัฒนาระบบการบริหาร กระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนให้มี คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาชาติ สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองโดยการ เข้าร่วม อบรม ประชุมสัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อที่จะนำความรู้ ประสบการณ์ สื่อ เทคโนโลยี ต่าง ๆ ที่หลากหลายมาจัดกระบวนการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมพงษ์ โสภณ (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดหนองคาย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครู-อาจารย์ มีระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยส่วนรวมและรายด้านทั้ง 7 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 10 มาตรฐาน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ได้ตระหนักในการพัฒนาวิชาชีพ

ทางการ ศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารการศึกษาต้องกระทำอยู่ตลอดเวลาเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง ครู นักเรียนส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษานั้น ๆ ด้วย ส่วนมาตรฐานที่ 2 การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชนและมาตรฐานที่ 5 การพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารงานจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นไปเป็นลำดับตามความคิดเห็นของครูผู้สอนอยู่ในระดับ-ปานกลาง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารจำเป็นจะต้องให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชนและน่านวัตกรรม สื่อ เทคโนโลยีการบริหารงาน เพื่อให้ผลงานมีคุณภาพสูงขึ้นไป

1.2 จากผลการวิจัย การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ไม่แตกต่าง 9 มาตรฐาน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาตนเองให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ เพื่อยกคุณภาพของโรงเรียนสู่ความสำเร็จ ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ส่วน มาตรฐานที่ 2 การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียนและชุมชน มาตรฐานที่ 5 การพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารงานจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นไปเป็นลำดับ และมาตรฐานที่ 7 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ การพัฒนาโดยน่านวัตกรรมมาใช้ในการบริหารตลอดจนการรายงานผลคุณภาพการศึกษา ยังไม่ดีเท่าที่ควรจึงจำเป็นต้องสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญ การเป็นผู้นำ ผู้ร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

2.2 การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ ทุกเขตพื้นที่การศึกษา